

6. Martin, A.G, and S.B. Bilenko. *Ten Steps to Overcoming Corruption in Land Relations*, Association "Land Union of Ukraine", 2014.
7. Miroshnichenko, A.M. "No moratorium!" Amm.org.ua, www.amm.org.ua/en/moratorium-no. Accessed 12.04.2018.
8. Terentieva, O.K. "Genesis of state regulation of land payment in Ukraine: historical and legal aspect." *Pravo ta upravlinnia*, no. 1, 2012, pp. 540 - 559.
9. Harrison F. "Taxes reduce incentives to work." *Independent newspaper*, 23 May 2001, pp. 4.

Рецензенти;

Давиденко Н.М. - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Ключка О.В. - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансових ринків Національного університету державної фіскальної служби України.

УДК 369.044

ББК 65.012.6

Солоджук Т.В.

**ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
УКРАЇНИ**

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника",
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: 0990983240,
e-mail: tetiana-solodzhuk@pu.if.ua

Анотація. У статті із застосуванням системного підходу досліджено сутність поняття "фінансові ресурси соціального страхування", проведено аналіз формування фінансових ресурсів соціального страхування України та вплив їх структури на ефективність бюджетів цільових фондів соціального страхування, проведено оцінку ефективності бюджетів страхових фондів.

Одержали подальшого розвитку методичний інструментарій щодо оцінки ефективності функціонування системи соціального страхування України та наукові положення щодо підвищення його ефективності.

Ключові слова. фінансові ресурси, страхові Фонди, єдиний соціальний внесок, соціальне страхування, ефективність соціального страхування.

Solodzhuk T.V.

**FINANCIAL RESOURCES OF THE SYSTEM OF SOCIAL SECURITY OF
UKRAINE**

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of finance,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: 0990983240,
e-mail: tetiana-solodzhuk@pu.if.ua

Abstract. Using the system approach in the article, the essence of the concept "financial resources of social insurance" was investigated. It is analyzed the formation of Ukraine's social

insurance financial resources and the influence of their structure on the budgets of targeted social insurance funds efficiency is carried out. The effectiveness of the insurance funds' budgets is assessed.

The methodical tools for assessing the effectiveness of the social insurance system of Ukraine functioning and the scientific provisions for improving its effectiveness were further developed.

Key words: financial resources, insurance funds, single social contribution, social insurance, the effectiveness of social insurance.

Вступ. Реалізація соціальної політики будь-якої країни здійснюється в умовах постійного зростання соціальних видатків, розширення переліку соціальних програм і дефіциту фінансових ресурсів для їх реалізації. У таких умовах особливу роль відіграє ефективне функціонування системи, яка використовується державою для забезпечення соціального захисту її громадян і водночас є менш затратною порівняно із бюджетом.

Такою системою є соціальне страхування, яке забезпечується шляхом організації роботи цільових фондів. Фонди можуть бути державними або приватними, проте метою їх діяльності є акумулювання і витрачання фінансових ресурсів для матеріального забезпечення та надання соціальних послуг відповідно до передбачених напрямів з метою захисту громадян країни від наслідків соціальних ризиків.

Проблематика соціального страхування досліджена у працях Внукової Н.М., Кириленко О. П., Кропельницької С.О., Савченко Н.В., Сидорчука А.А., Толуб'яка В.С., Шавариної М.П., Юрія С.І. та інших, проте питання формування фінансових ресурсів цієї системи потребує подальшого дослідження.

Постановка завдання. У статті ставимо за мету виконання декількох завдань, зокрема систематизувати теоретичні і правові засади визначення сутності фінансових ресурсів системи соціального страхування, провести аналіз їх структури та її впливу на ефективність функціонування соціального страхування в Україні.

Результати. Основними передумовами виникнення соціального страхування, є наявність громадян, котрі не беруть участі в суспільно корисній праці, а тому не можуть утримувати себе за рахунок заробітної плати (чи інших джерел доходу), а також громадян, котрі є дієздатними, але не мають можливості з різних причин реалізувати цю дієздатність [1, с. 28]. А його необхідність полягає у тому, що: по-перше, існує потреба населення у соціальному захисті з боку держави при настанні складних життєвих обставин, по-друге, рівень соціальної відповідальності працюючих осіб є достатньо високим.

Формування і використання коштів Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, пов'язане із розподілом і перерозподілом доданої вартості в економіці. Це супроводжується рухом грошових коштів, що набувають форми фінансових ресурсів [2].

Виходячи з визначень поняття “фінансові ресурси” вітчизняними науковцями, можемо стверджувати, що фінансові ресурси соціального страхування являють собою сукупність грошових коштів, що мають фондову форму. Оскільки соціальне страхування є державним та має загальнообов'язковий характер, фінансові ресурси системи соціального страхування перебувають у розпорядженні держави і створюються у процесі розподілу (на етапі відрахувань єдиного соціального внеску із заробітної плати) та перерозподілу валового внутрішнього продукту (на етапі формування та використання коштів цільових Фондів).

За твердженням, Александрової М.М., фінансовим ресурсам у формі грошових фондів, зокрема і державних страхових, притаманні основні ознаки, до яких можна віднести наступні:

- фінансові ресурси завжди виражають відносини власності, вони належать державі, суб'єктам господарювання чи фізичним особам;

- фінансові ресурси завжди мають конкретні джерела створення та цільові напрями їх використання;

- формування і використання фінансових ресурсів регулюється законами та іншими нормативно-правовими актами [3, с. 435].

Справді джерела формування фінансових ресурсів фондів соціального страхування визначені законодавчими актами, що регламентують основні види соціального страхування, а правові, організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ), умови та порядок його нарахування і сплати, повноваження органу, що здійснює його збір та ведення обліку, визначені Законом України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”.

Основними джерелом фінансових ресурсів виступають внески страхувальників, які сплачуються із фонду заробітної плати застрахованих осіб у розмірі 22% та мають форму ЄСВ – консолідованого страхового внеску. ЄСВ сплачується в обов'язковому порядку, на регулярній основі та має на меті забезпечити захист застрахованих у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування осіб у випадках повної або часткової, постійної або тимчасової втрати працездатності, втрати роботи, годувальника або малозабезпеченості, що призводять до зменшення суми одержуваного доходу та зниження рівня життя.

Страхові внески сплачуються страхувальниками не пізніше 20 числа наступного за звітним місяця, не залежно від того, чи є діяльність їх платників прибутковою. Їх суми акумулюються на централізованих рахунках Державної фіскальної служби та перераховуються на рахунки цільових фондів для забезпечення прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [4]. Решта коштів із рахунків Державної фіскальної служби повертається платникам (якщо є помилково, надмірно сплачені або безпідставно стягнені його суми).

Зведена інформація щодо показників єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за 2015 – 2017 рр. подана в таблиці 1.

Таблиця 1

Зведена інформація показників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, тис. грн.

Table 1

Summary information about indicators of the single contribution to the compulsory state social insurance, ths. UAH.

№ п/ п	Назва показника	2015	2016	2017	Абсол. приріст		Темп приросту	
		За рік	За рік	За рік	2016/2015	2017/2015	2016/2015	2017/2015
1.	Загальна сума доходу (з/пл., грошове забезпечення тощо)	512428,80	627902,0	864174,6	115473,2	236272,6	22,5	37,6

2.	Загальна сума доходу, на який нараховується ЄСВ (в межах макс. величини бази нарахування)	472771,80	584255,1	829074,4	111483,3	244819,3	23,6	41,9
3.	Нарахована сума ЄСВ	165738,70	126100,2	178832,5	-39638,5	52732,3	-23,9	41,8
4.	Утримана сума ЄСВ із з/пл	16905,20	-0,65	0,00	-16905,8	0,65	-100,0	-100,0
5.	Надходження страхових коштів (у т.ч. пеня, штраф тощо)	185689,90	131826,8	180805,2	-53863,1	48978,4	-29,0	37,2
6.	Сума недоїмки із сплати ЄСВ на кінець звітного періоду	6671,10	7058,80	7771,80	387,70	713,00	5,8	10,1
7.	Сума заборгованості зі сплати пені та штрафів на кінець звітного періоду	477,50	956,50	858,50	479,00	-98,00	100,3	-10,2
8.	Розстрочені суми єдиного внеску	13,70	11,90	21,50	-1,80	9,60	-13,1	80,7

Примітка. Складено та розраховано автором на основі [5]

Виходячи з даних таблиці 1, загальна сума доходу (заробітної плати чи іншого грошового забезпечення) застрахованих осіб, щорічно зростала. Так, у 2015 році її розмір склав 512428,80 тис. грн., на кінець 2017 року – 864174, 60 тис. грн. Темпи приросту становили за 2016 рік 22,5% порівняно з показником 2015 року, за 2017 – 37,6% порівняно із загальною сумою доходу за 2016 рік.

Це пов'язано в першу чергу зі зростанням розмірів мінімальної заробітної плати, причому 1 січня 2017 року законодавчо встановлений мінімальний розмір заробітної плати зріс з 1600 грн. до 3200 грн. за місяць, тобто у 2 рази.

Загальна сума доходу, яка підлягає обкладанню ЄСВ, протягом аналізованого періоду теж зростала, у 2017 році його сума склала 829074,40 грн., що на 41,9% перевищує відповідний показник 2016 року. Це зумовлене двома чинниками: по-перше, зростання розмірів основних державних соціальних гарантій, а також зростанням максимальної суми доходу, що обкладається єдиним соціальним внеском. У 2015 – 2017 рр. його розмір становив 25 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, з 2018 року максимальна база нарахування ЄСВ визначається виходячи із мінімальної заробітної плати та не може перевищувати 15 її розмірів (55845 грн.).

Нарахована сума ЄСВ у 2015 році складала 165738,70 тис. грн., у 2016 році вона знизилася на 23,9% та збільшилася на 41,8% у 2017 році порівняно зі значенням цього показника у попередньому році. Сума утриманого ЄСВ у 2015 році склала 16905,20 тис. грн., а в наступних періодах знизилася. Це пов'язано із тим, що у 2016 році ставка нарахування ЄСВ на фонд оплати праці знизилася, а утримання із заробітної плати кожного працівника тимчасово не сплачуються.

До фондів соціального страхування від страхувальників кошти також можуть надходити у вигляді:

- 1) фінансових санкцій, що застосовуються до страхувальників за порушення встановленого порядку сплати ЄСВ і використання коштів Фондів;
- 2) штрафів за недотримання законодавства про соціальне страхування, а також адміністративних штрафів, що сплачуються посадовими особами та громадянами за такі порушення;
- 3) не прийнятих до зарахування сум витрат страхувальника за соціальним страхуванням;
- 4) добровільних внесків;
- 5) благодійних внесків підприємств, установ, організацій;
- 6) інших надходжень, визначених законодавством України.

Суми цих надходжень до системи соціального страхування у 2015 – 2017 році не мали сталої тенденції: у 2016 році вони складали 131826,8 тис. грн., що було на 29,0% менше порівняно з попереднім роком, проте у 2017 році зросли до 180805,20 тис. грн., що на 37,2% перевищувало показник 2016 року. Розміри цих надходжень також залежать від розмірів державних соціальних гарантій та ставок ЄСВ, тому тенденції зміни останніх показників відповідають тенденціям надходжень цих сум.

Цікавим з позиції аналізу надходжень страхових коштів до Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування є суми перерахованих страхових коштів (табл. 2.)

Таблиця 2

Перераховані страхові кошти до Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування у 2015 – 2017 рр., тис. грн.

Table 2

The listed funds to the Funds of compulsory state social insurance in 2015 – 2017, ths. UAH.

Назва показника	2015	2016	2017	Абсол. приріст		Темп приросту	
	За рік	За рік	За рік	2016/ 2015	2017/ 2016	2016/ 2015	2017/ 2016
Пенсійний фонд України	165366,9	107148,0	154300,7	-58218,9	47152,7	-35,2	44,0
Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	5701,30	8333,80	9848,3	2632,50	1514,5	46,2	18,2

Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності	7997,80	8114,00		116,20		1,5	
Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України	6623,90	6863,90	16656,20	240,00	1678,3	3,6	11,2

Примітка. Складено та розраховано автором на основі [5]

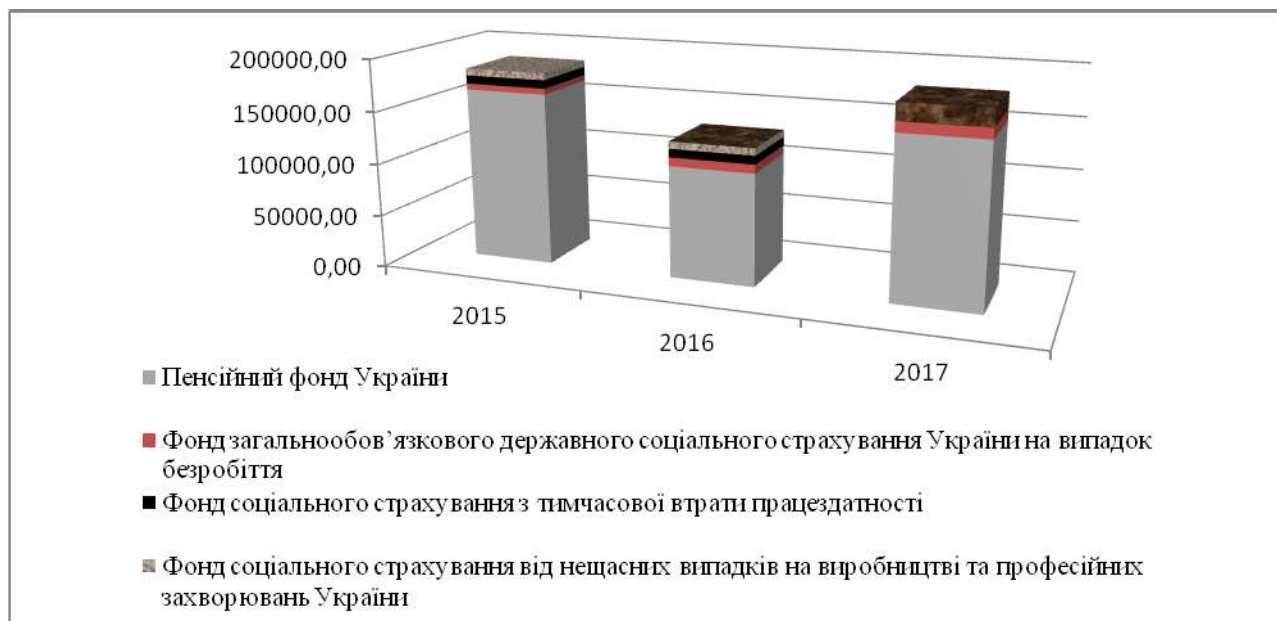
Отже, за даними таблиці 2. можемо зробити висновки, що найбільша частка ЄСВ перераховується до Пенсійного фонду України, проте якщо сума перерахованих коштів до Пенсійного фонду в 2015 році складала 165366,9 тис. грн., то у 2016 році це було на 58218,9 тис. грн. і на 35,2% менше, у 2017 році зростання склало 44% порівно з попереднім роком та сума перерахованих коштів склала 154300,7 тис. грн.

Суми перерахованих коштів до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття щорічно зростали з 5701,3 тис. грн. у 2015 році до 9848,30 тис. грн. у 2017 році. Абсолютний приріст за аналізований період склав 4147 тис. грн.

Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань об'єднали у Фонд соціального страхування, тому з 2017 року бачимо одну суму перерахованих страхових коштів, що на 1678,3 тис. грн. (11,2%) перевищує суму коштів, перерахованих до зазначених Фондів у 2016 році.

Перерахування страхових коштів до цільових державних фондів здійснюється відповідно до Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», яка передбачає що з 1 липня 2017 року ЄСВ розподіляється між фондами наступним чином: на пенсійне страхування відповідно **85,6215%** (у 2014 – червні 2017 року було 83,8449%); на випадок безробіття складає **5,2313%** (раніше було 5,8797%); до Фонду соціального страхування частку перерахування ЄСВ зменшено з 10,2754% до **9,1472%** [6].

Якщо схематично відобразити суми перерахованих коштів – побачимо, що їх частки приблизно рівні визначеним законодавчо пропорціям (рис. 1).

Примітка. Побудовано автором на основі [5]

Рис. 1. Динаміка перерахування коштів до Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування у 2015 – 2017 рр., тис. грн.

Fig. 1. Dynamics of funds transfer to the Funds of compulsory state social insurance in 2015 – 2017, ths. UAH.

Зауважимо, що кількість платників ЄСВ протягом аналізованого періоду зростала: у 2016 році вона склала 3933,20 тис. осіб, що на 4,5% перевищувало показник 2015 року, у 2017 році – 4158 тис. осіб (на 6,4% більше порівняно з 2016).

Окрім, коштів, які сплачують страхувальники до системи соціального страхування, доходи бюджетів Фондів формуються за рахунок інших джерел.

Так, доходи Фонду соціального страхування можуть окрім коштів страхувальників можуть включати:

- доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду – у 2017 році їх сума склала 424,4 тис. грн.;
- капіталізовані платежі, що надійшли у випадках ліквідації страхувальників у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, розмір яких склав 14989,1 тис. грн. в 2017 році;
- доходи від реалізації майна Фонду [7].

Доходи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття передбачають надходження коштів у вигляді:

- коштів державного бюджету, що спрямовуються до Фонду у випадках, установлених законом;
- доходів від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду.

За 2016 – 2017 роки до бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття надійшли кошти Державного бюджету на соціальний захист працівників, що вивільняються у зв'язку з виведенням з експлуатації Чорнобильської АЕС у розмірі 258,5 тис. грн. у 2016 році та 397,6 тис. грн. – у 2017. Сума інших надходжень Фонду склала у 2016 році 40723,0 тис. грн. і 30684,2 тис. грн. відповідно у 2016 та 2017 роках [8].

Бюджет Пенсійного фонду України формується, окрім страхових внесків за рахунок таких надходжень:

- інвестиційного доходу, який отримується від інвестування резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду в майбутніх періодах;

- коштів державного бюджету та інших цільових фондів на виплату спеціальних пенсій, пенсійні доплати;

- коштів, сплачених виконавчій дирекції Пенсійного фонду за надання послуг з адміністрування Накопичувального фонду та послуг недержавним пенсійним фондам – суб'єктам другого рівня системи пенсійного забезпечення (накопичувальна система пенсійного страхування на даний момент ще не введена в дію) [9].

Якщо провести аналіз доходів та видатків кожного із Фондів соціального страхування, можемо здійснити оцінку ефективності їх роботи.

Таблиця 3

Ефективність роботи фондів соціального страхування у 2015 – 2017 рр.

Table 3

The effectiveness of social insurance funds work in 2015-2017

	Пенсійний фонд України			Фонд загальнообов'язкового державного страхування на випадок безробіття			Фонд соціального страхування
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2017
Доходи, млрд. грн.	171,6	256,7	293,2	8,2	8,7	10,3	20,0
Видатки, млрд. грн.	265,7	253,4	291,5	7,8	8,5	9,2	17,5
Адміністративні витрати, млрд. грн.	2,4	2,5	3,6	1,3	1,2	1,7	0,066
Частка адміністративних витрат у заг. сумі видатків	0,90	0,99	1,23	16,67	14,12	18,48	0,38
Ефективність	-0,55	0,01	0,01	0,05	0,02	0,11	0,13

Примітка. Складено та розраховано автором на основі Звітів про виконання бюджетів Фондів за 2015 – 2017 рр.[10; 11; 12]

Вважаємо, що про ефективність діяльності того чи іншого Фонду можна зробити висновок, виходячи із частки його адміністративних видатків у загальній сумі видатків Фонду. Як бачимо, їх частка зростає у бюджеті Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування на випадок безробіття відповідно від 0,9 до 14,23 та 16,67 до 18,48 за період. На нашу думку, це пояснюється необхідністю виконання цими страховиками, крім адміністрування фінансових ресурсів, інших організаційних функцій, до яких належать видатки на розрахунково-касове обслуговування соціальних виплат, видатки на ведення автоматизованих систем Персоніфікованого обліку доходів громадян і Єдиної інформаційно-аналітичної системи державної служби зайнятості та ін.

Що стосується ефективності, ми розраховували її як дефіцит або профіцит бюджету відповідного фонду, поділений на суму доходів. Вважаємо, у системі соціального страхування сума залишку коштів на кінець звітного періоду переходить на наступний рік та відповідно збільшує суму доходів. Якщо ж власних доходів фонду недостатньо, як це бачимо у бюджеті Пенсійному фонді 2015 року, то для покриття видатків залучаються бюджетні кошти або виникає заборгованість із соціальних

виплат, що свідчить про недотримання страхового принципу та неефективність соціального страхування.

Висновок. Отже, проведена нами оцінка засвідчує про низьку ефективність бюджетів державних страхових фондів, проте поступ у цій сфері є, зважаючи на додатні значення показників ефективності та їх тенденцію до зростання. Вважаємо, це дозволяє зробити висновки про результативність заходів уряду в сфері соціального страхування України та позитивні тенденції у фінансовому забезпеченні його функціонування.

Проте, для забезпечення більшої ефективності функціонування системи соціального страхування слід вжити заходів, спрямованих на:

- підвищення рівня основних державних соціальних гарантій (це сприятиме зростанню надходжень до фондів);
- оптимізацію витрат на обслуговування соціального страхування як з боку страховиків, так і з боку страхувальників, чого можна досягнути завдяки максимальному спрощенню процесів реєстрації та обліку, подання звітності та сплати внеску;
- інвентаризацію та осучаснення виплат із системи соціального страхування, дотримання законодавчо встановлених механізмів їх збільшення (наприклад, пенсії мають індексуватися);
- скорочення переліку страхових випадків, що покриваються соціальним страхуванням, проте підвищення розмірів виплат;
- збільшення платоспроможності фондів соціального страхування через скорочення суми адміністративних видатків, видатків на розрахунково-касове обслуговування (це вже здійснюється через відкриття карткових рахунків одержувачам соціальних виплат) і розширення джерел доходів.

1. Кириленко О.П., Толуб'як В.С. Соціальне страхування : підруч. / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. Тернопіль, 2016. 516 с.
2. Сидорчук А.А. Суть фінансових ресурсів державного соціального страхування. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*. 2014. Т.19. С. 93 – 98.
3. Александрова М.М. Фінансові ресурси, підходи до розуміння та визначення. *Вісник ЖДТУ*, 2007. №1 (32). С. 434 – 438.
4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України №2464-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення: 30.04.2018)
5. Зведена інформація показників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (за даними сайту Професійних спілок України) URL: <https://index.minfin.com.ua/labour/social/> (дата звернення: 30.04.2018)
6. Кабмін змінив пропорції розподілу ЄСВ. *Дебет-Кредит*. URL: <https://news.dtki.ua/labor/social-protection/44480> (дата звернення 09.04.2018)
7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 21.12.2000 №1105-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14> (дата звернення 25.04.2018)
8. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 11.01.2001. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14> (дата звернення 25.04.2018)
9. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9.07.2003 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>(дата звернення 25.04.2018)
10. Усар М., Івашенко А. Аналіз діяльності Фонду соціального страхування на випадок безробіття / за ред. В.Мазярчука. К., 2018. 20 с.
11. Звіт про виконання бюджету Пенсійного фонду України (за даними сайту Пенсійного фонду України) URL: <https://www.pfu.gov.ua/category/informatsiya/byudzheta/> (дата звернення 25.04.2018)
12. Звіт про виконання бюджету Фонду соціального страхування (за даними сайту Фонду соціального страхування України) URL: <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index> (дата звернення 25.04.2018)

References

1. Kyrylenko, O.P., and V.C. Tolubiak. *Social insurance*, ed. O.P. Kyrylenko and V.S. Tolubiak, 2016.
2. Sydoruk, A.A. "Essence of financial resources of state social insurance." *Bulletin of ONU named after II Mechnikov*, vol.19, 2014, pp. 93 – 98.
3. Alexandrova, M.M. "Financial resources, approaches to understanding and definition." *Bulletin of ZhDTU*, no.1 (32), 2007, pp. 434 – 438.
4. "On the collection and registration of a single contribution to the compulsory state social insurance: Law of Ukraine No. 2464-VI." *The Verkhovna Rada of Ukraine*, zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17. Accessed 30 Apr. 2018.
5. "Summary of the indicators of the single contribution to the compulsory state social insurance (according to the website of the Professional Unions of Ukraine)", index.minfin.com.ua/labour/social/. Accessed 30 Apr. 2018.
6. "The Cabinet changed the proportions of the distribution of ESC." *Debit Credit*, news.dtkr.ua/labor/social-protection/44480. Accessed 09 Apr. 2018.
7. "About compulsory state social insurance: Law of Ukraine dated 21.12.2000 №1105-XIV." *The Verkhovna Rada of Ukraine*, zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14. Accessed 25 Apr. 2018.
8. "About the compulsory state social insurance against unemployment: Law of Ukraine dated January 11, 2001." *The Verkhovna Rada of Ukraine*, zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14 Accessed 25 Apr. 2018.
9. "About compulsory state pension insurance: Law of Ukraine dated July 9, 2003." *The Verkhovna Rada of Ukraine*, zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1058-15 Accessed 25.Apr.2018.
10. Usar, M., and A. Ivashchenko. *Analysis of the Social Insurance Fund for the Case of Unemployment*, ed. V.Mazyarchuk, 2018.
11. "Report on the implementation of the budget of the Pension Fund of Ukraine." Website of the Pension Fund of Ukraine, www.pfu.gov.ua/category/informatsiya/byudzhet/ Accessed 25 Apr. 2018.
12. "Report on the implementation of the budget of the Social Insurance Fund." Social Insurance Fund of Ukraine website, www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index. Accessed 25 Apr. 2018.

Рецензенти:

Гуменюк В.В. - д.е.н., професор кафедри туризму Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу,

Козьмук Н.І. - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту та соціально-гуманітарних дисциплін Львівського навчально-наукового інституту ДВНЗ "Університет банківської справи".

УДК 33:631.1

ББК 65.012.41:20.18

Левандівський О.Т.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: (0342)752351,
e-mail: kfin@pu.if.ua

Анотація. У статті досліджено підходи до вивчення державної підтримки аграрного сектору в сучасних умовах господарювання. У генезі цієї проблеми показано основні підходи. Наголошується, що сучасне ведення сільського господарства тісно пов'язане з державною підтримкою.

Обґрунтовуються окремі напрямки державної підтримки. При цьому вважається що державна підтримка аграрного сектору є важливим інструментом сталого розвитку держави та забезпечення її продовольчої безпеки. Однак в сучасних умовах питання організації фінансового забезпечення аграрного сектору економіки потребує нового підходу,